

Soovitavad tegevused märtsis (*Antu. Rohla. Kalender mesinikule 2020.*)

Märts on meie laiustel mesilastel kuues talvituskuu. Mõiste talvituskuu ei ole päris täpne, sest tegelikult algas haudme kasvatamine juba veebruaris, mis tähendab mesilasperele teist raskemat ja keerukamat kuud. Märtsis suureneb järsult perede söödakulu, mis võib ulatuda 1,6 kilost kuni 3,7 kiloni. Suurenenud söödakulu on tavaliselt tingitud väga suurtest välisõhu temperatuuri kõikumistest. Summaarne söödakulu ulatub märtsi lõpus 8-9 kiloni pere kohta.

Märtsikuus on soovitatav külvata tarude vahele lumele tuhka, turbapuru või muud taolist, mis kiirendab lume sulamist. Lume kiiremale sulamisele aitab kaasa ka lume läbitallamine. Taru esikülgede eest tuleb eemaldada sinna sügisel pandud kuuseoksad, eterniitplaadid või puitkilbid, kuid samas tuleb hoolitseda selle eest, et lennuava jääks varju ka südapäeval, mil päike paistab kõige eredamalt. Taolise varakevadise päikese toime eest on kaitstud need tarud, mis on paigaldatud lendlatega põhja või loodesse.

Nüüd tuleb tarude lennuavad puhastada tarulangetisest. NB! Surnud mesilased ja tarulangetis tuleb koguda ämbrisse! Mitte mingil juhul ei või lennuavade puhastamisel eemaldatud langetist lumele laiali loopida, nagu võime mõnikord näha mesindusalastes õppevideotes. Lennuavadest saadud langetist tuleb hinnata kõigepealt organoleptiliselt. Kuiv ja vahapuru sisaldav langetis viitab normaalsele talvitumisele. Niiske või märg langetis aga näitab, et ventilatsioon on olnud puudulik ja tarus on palju niiskust. Jämenenud tagakehaga mesilased ja langetise ebameeldiv lõhn annavad märku

Nosema ohust jne. Haiguskahtluste korral tuleb lasta võtta volitatud veterinaararstil proov laboratoorseteks uuringuteks.

Märtsikuus toimub tavaliselt mesilaste puhastuslendlus. Enne puhastuslendlust võib tarude ette ja ka vahele laotada kuuseoksi, õlgi jms., et tarust välja lennanud mesilased ei peaks laskuma veel sulamata lumele. Kui puhastuslendlus toimub ajal, mil lumi on juba sulanud, siis tuleb kuusokste või õlgedega eriti hoolikalt katta lume sulamisveest tekkinud loigud, sest mesilased võivad nendes massiliselt hukkuda.

Kui päikesepaistelistel ilmadega tõuseb õhutemperatuur varjus +6 kraadini, hakkavad mesilased juba lendama. Massiline puhastuslendlus aga toimub peamiselt temperatuuril +8...+10 °C. Kui mesila ümbruses on inimasumeid, võiks naabreid hoiatada mesilaste võimaliku massilise puhastuslendluse eest, sest nad võivad lennata kuni 250 meetri kaugusele ja tühjendada oma pärasoolel eredavärvilistele aga ka heledatele objektidele (sõidua autod, kuivama riputatud heledad riideesemed jne.) Eriti keerukas on mesilaste roojaplekkide eemaldamine heledatelt riideesemetelt, sest paljukiidetud ja reklaamitud pesuvahendid on mesilaste roojaplekkide vastu enamikus võimetud.

Mesinikul tasub puhastuslendluse ajal mesilas viibida (kindlasti tumedamates riietes) ja lendlust jälgida. Tugevad ja hästitalvitunud pered lendavad massiliselt ja hoogsalt ning lendlus kestab 20-30 minutit. Mõned pered aga lendavad loiuult: mesilased väljuvad tarust üksikult, lendavad madalalt ja laskuvad puhkama taru katustele, tarude esiseintele, aga ka maapinnale. Tihti roojavad selliste perede mesilased ka lennulauale, taru esiseinale jne. Sellised pered tuleb üles tähendada, et nendega edaspidi tegeleda. Mõned pered aga ei kiirusta üldse puhastuslendlusele tulekuga. Kui selline asi juhtub, ei tasu veel meelt heita, sest meil on tihti tegemist mitmesuguste rasside ristanditega, mistõttu mõnel perel ilmnevad tumemesilase kohaliku populatsiooni tunnused, kes ei kiirustanud kevadel puhastuslendlusele tulekuga. Viimase 10 aasta sees on registreeritud kõige varasem puhastuslendlus 10. märtsil ja kõige hilisem 5. aprillil. Puhastuslendluse ajaks on soovitatav lendlad täies ulatuses avada ja langetisest puhastada.